

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Digitális kohézió

(2022/C 498/08)

Előadó: Gaetano ARMAO (IT/EPP), Szicília régió aelnöke és regionális minisztere**POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Bevezetés**

1. a kezdetektől következetesen azt az elvet képviseli, hogy a gazdasági, társadalmi és területi kohézió az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (174. cikk) megjelölt fő célkitűzések egyike, amely éppen az Európai Unió (EU) és régiói harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődésére irányul;
2. hangsúlyozza, hogy a „digitális kohézió” koncepciója a technológia életünkben betöltött alapvető szerepének elismerését igényli, és megköveteli a kohéziós célkitűzéseknek az Unió digitális jogaiba, elveibe és szakpolitikáiba történő integrálását, ami pedig az EUMSZ 175. cikke ennek megfelelő felülvizsgálatát teszi szükségessé;
3. emlékeztet arra, hogy az EU helyi és regionális barométerét ismertető 2021. évi jelentésben a Régiók Európai Bizottsága kiemelte, hogy az Unióban a digitális kohézió az inkluzív társadalmak megteremtésének kulcsfontosságú eleme: a „digitális kohézió” fontos új dimenzióval egészíti ki a gazdasági, társadalmi és területi kohézió EU-Szerződésben meghatározott hagyományos fogalmát⁽¹⁾. A digitalizáció hozzájárulhat a társadalmi és területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez azáltal, hogy eléri azokat a polgárokat, akik egyébként nem vagy nem megfelelő mértékben jutnának hozzá bizonyos szolgáltatásokhoz;
4. emlékeztet arra, hogy – amint a Régiók Európai Bizottságának egy közelmúltbeli nagyszabású előrejelző tanulmánya⁽²⁾ is körvonalazta – a digitális kohézió koncepciója⁽³⁾ és az annak konkrét megvalósításához szükséges hozzájárulás magában foglalja, hogy minden európai polgárnak tisztességes hozzáférése legyen az internethez és a digitális szolgáltatásokhoz, valamint hogy az EU fejlessze digitális infrastruktúrájának szuverenitását és rezilienciáját;
5. hangsúlyozza, hogy az EU-nak törekednie kell annak biztosítására, hogy a digitális transzformáció a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhető legyen valamennyi uniós polgár számára, és különös figyelmet kell fordítania a kevésbé fejlett régiók, valamint az állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdő régiók, például a szigetcsoportok, a legkülső régiók, a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók digitális transzformációjának felgyorsítására, tekintettel az eszközök maximális hasznosítása során előtűnik álló egyedi kihívásokra. Rámutat továbbá az egyenrangú felek közötti együttműködés fontosságára;
6. elismeri, hogy míg a technológia kulcsfontosságú eszköz a társadalom valamennyi szféráját érintő, kihívást jelentő helyzetekhez való alkalmazkodásunkban, a digitális technológiának a Covid19-re való reagálásban és az azzal szembeni ellenálló képesség kialakításában betöltött kiemelkedő szerepe rávilágított a digitális infrastruktúra és jártasság hiányosságaira, és még hangsúlyosabbá tette a digitális szakadékokat az EU-ban;

⁽¹⁾ Az EU éves regionális és helyi barométerének IV. fejezete – Digitális átállás helyi és regionális szinten, 63. oldal.

⁽²⁾ Fontana, Susana, Fabio Bisogni (Fondazione FORMIT), Simona Cavallini, Rossella Soldi (Progress Consulting S.r.l.): Területi előrejelző tanulmány a digitális szakadék kezeléséről és a digitális kohézió előmozdításáról, 2022. május 16. (tervezet).

⁽³⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Digitális Európát mindenkinek: intelligens és inkluzív megoldások megvalósítása helyi szinten (HL C 39., 2020.2.5., 83. o.).

A megoldásra váró feladatok

7. emlékeztet arra, hogy a „digitális szakadék” kifejezés „az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és azok igénybevételének különböző szintjeire, pontosabban az internetalapú digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés és azok igénybevétele terén fennálló különbségekre” utal⁽⁴⁾; hangsúlyozza, hogy a városoktól a vidéki és távoli területekig mindenki számára elérhető nagy sebességű internetkapcsolatnak az Európai Unióban általános érdekű szolgáltatásnak kell lennie, és azt ennek megfelelően kell kezelni;

8. hangsúlyozza, hogy a digitális kommunikációs formák új kihívásokat is állítanak a demokratikus folyamatok elé. Sok ember számára a közösségi média a fő hírforrás, annak üzemeltetői pedig ritkán végeznek tényellenőrzést. A közösségi médiában folytatott digitális viták társadalmi polarizációhoz és széttagoltsághoz vezethetnek. A befolyásolásra, különösen a felhasználói magatartást ellenőrző algoritmusok használata révén, igen nagyok a lehetőségek;

9. hangsúlyozza, hogy a digitális kohézió – bár a digitális szakadék kiszélesedését hivatalosan nem tekintik az EU kohézióját fenyegető veszélynek – választ kell adnia az Unióban egyre növekvő digitális szakadék okaira és azokra a kihívásokra, amelyekkel a digitális szakadék áthidalására törekvő, mindazonáltal továbbra is lemaradásban lévő régiókban szembesülnek;

10. hangsúlyozza, hogy a legkülső régiók, a szigetek, a határon átnyúló, a demográfiai kihívásokkal küzdő és a hegyvidéki régiók⁽⁵⁾ sajátos földrajzi, gazdasági, demográfiai és társadalmi jellemzőkkel rendelkeznek, amelyek egyedi kihívásokat jelentenek. Ezek között említhető korlátozott méretük (terület, népsűrűség, gazdaság); a korlátozott helyi piac és a méretgazdaságosság elérésének nehézségei; a magas szállítási költségek; a nem kellően fejlett ágazatközi kapcsolatok; a vállalkozói készségek, az infrastruktúra és a vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatások hiányosságai (a kontinentális területekhez képest); valamint a polgároknak nyújtott szociális és képzési szolgáltatások szűkössége. Ezenfelül azok a szigetecsoportok, amelyek kétszeresen vagy háromszorosan is elszigeteltek, más szintű terhekkel szembesülnek, amint azt az Európai Parlament legutóbbi, „A szigetek és a kohéziós politika: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kihívások” című jelentése⁽⁶⁾ is megállapította;

11. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a meglévő digitális szakadékok nem csökkennek, hanem valójában növekednek az EU-ban a digitális transzformáció alábbi kulcsfontosságú elemeit illetően⁽⁷⁾:

- az alapvető digitális készségek szintjére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre helyi és regionális szinten. Ehelyett az egyének napi szintű internethasználati képességét tükröző helyettesítő mutató van használatban. Míg néhány nyugati uniós tagállamban a digitális készségek szempontjából a városi és vidéki térségek közötti digitális szakadék csökkenőben van (DE, SE, NL, BE), addig az összes többi tagállamban az még mindig jelentős mértékű,
- az összekapcsoltság és a digitális infrastruktúra terén a vidéki területek még mindig lemaradásban vannak az új generációs hozzáférés lefedettsége és a háztartások nagy kapacitású hálózatokkal való teljes lefedettsége tekintetében,
- a vállalkozások digitális transzformációját az EU-ban található unikornisok (több mint 1 milliárd USD piaci értékű induló vállalkozások) száma alapján mérik. Az látszik, hogy ezek nagyrészt Európa kontinentális részén és a fővárosi régiókban koncentrálnak,
- 2019 és 2020 között a közszolgáltatások digitalizációja terén a városokban és városi térségekben élők közötti szakadék tovább szélesedett,
- nem szabad megfeledkeznünk a legkülső régiók sajátos esetéről, amelyeknek egyedi és komplex helyzete – amint azt az EUMSZ 349. cikke is elismeri – megköveteli, hogy az európai politikákat ezek sajátosságaihoz igazítsák, nemcsak a gazdasági és társadalmi kohézió elve, hanem a digitális kohézió érdekében is;

⁽⁴⁾ OECD (2021), Bridging Connectivity Divides. OECD Digital Economy Papers, 315. sz., OECD Publishing, Párizs. Elérhető az interneten: <https://doi.org/10.1787/e38f5db7-en>.

⁽⁵⁾ Összesen 17,7 millió ember él 15 európai ország 362, több mint 50 lakosú szigetén; ezekben a régiókban az egy főre jutó GDP az uniós átlag 80 %-a alatt van, és jelentős részük még mindig az alulfejlett régiók kategóriájába tartozik. (Forrás: <https://www.regione.sicilia.it/la-regione-informa/estimation-insularity-cost-sicily>).

⁽⁶⁾ (A9-0144 / 2022-159), [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079\(INI\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079(INI))

⁽⁷⁾ Forrás: Az EU 2021. évi helyi és regionális barométere, IV. fejezet – Digitális átállás helyi és regionális szinten, A. szakasz: A digitális transzformáció helyzete, 69. o.

12. megjegyzi, hogy a digitális szakadék kezelésére irányuló intézkedések hatóköre több szakpolitikai területre is kiterjed, ami a digitális kohéziót horizontális törekvéssé teszi. Üdvözli ezért, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia a gazdasági, társadalmi és területi kohézió kiegészítőjeként ismeri el a digitális kohéziót⁽⁸⁾; úgy véli, hogy a digitális kohézió a gazdasági, társadalmi és területi kohézió egyik alkotóeleme, és hogy azt közszolgáltatási feladatként kell kezelni;

13. kiemeli, hogy a digitális szakadék hatással van a helyi szinten nyújtott szolgáltatásokra a következő területeken:

- egészségügy: az e-egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya; az internetkapcsolattal nem rendelkező személyek csökkent tudatossága és fokozódó kitettsége a Covid19-cel és más jövőbeli világvjárványokkal szemben,
- oktatás: egyenlőtlen hozzáférés az oktatási erőforrásokhoz; holtpontra jutott oktatási folyamat; a diákok nehezen jutnak technológiai támogatáshoz családi környezetüktől,
- egyéb kulcsfontosságú szolgáltatások: a pénzügyi kirekesztettség növekedése a készpénz nélküli társadalom irányába mutató tendencia miatt; az internetkapcsolattal nem rendelkező lakosság a kizárólag digitálisan elérhető szolgáltatások miatt korlátozottan fér hozzá az állami juttatásokhoz. Társadalmi-gazdasági feltételek: a digitális eszközökkel távolról dolgozni képes és nem képes csoportok közötti társadalmi-gazdasági szakadék növekedése,
- a társadalmi kirekesztettség fokozódása: a digitális szakadék megakadályozhatja, hogy az emberek részt vegyenek az interneten zajló társadalmi kezdeményezésekben, illetve gyakorolják demokratikus jogukat;

14. a digitális szolgáltatások tervezésekor a közigazgatási szerveknek és a digitális szolgáltatásokat nyújtó egyéb szervezeteknek figyelembe kell venniük, hogy ezek az érzékszervi fogyatékosokkal vagy a megfelelő digitális készségek hiányával küzdő személyek számára is hozzáférhetőek legyenek, gondoskodva arról, hogy a szolgáltatásokat olyan kapcsolatokról is el lehessen érni, amelyeknél a hozzáférési infrastruktúra korlátozott;

15. sajnálatosnak tartja, hogy a digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozatra irányuló európai bizottsági javaslatban⁽⁹⁾ nem szerepelt hivatalosan a digitális kohézióra vonatkozó elv mint annak biztosítéka, hogy a konnektivitás és a hozzáférhetőség tekintetében egyetlen régió vagy személy se maradjon le;

16. üdvözli az olyan célzott intézkedéseket, mint az általános csoportmentességi rendelet közelmúltbeli módosítása, a vezetékes széles sávú hálózatokra nyújtott állami támogatásra vonatkozó rendelkezések módosítása és a széles sávú rendszerekre vonatkozó iránymutatás folyamatban lévő felülvizsgálata. Az RB mindazonáltal kéri, hogy tegyék egyértelműbbé a digitális infrastruktúrára vonatkozó állami támogatási szabályok alkalmazását, és azok további egyszerűsítését szorgalmazza⁽¹⁰⁾;

17. rámutat, hogy a digitális megoldások célzott alkalmazásával nagyobb szén-dioxid-kibocsátáscsökkentés érhető el. Jelentős kihívást jelent azonban az adatközpontok, a végberendezések és az átviteli hálózatok növekvő energiafogyasztása. A szociális-környezetvédelmi keretfeltételek nélküli digitalizáció gondatlanság lenne. Magát a digitalizációt más irányú intézkedésekkel is kísérni kell az erőforrás-felhasználás korlátozása és az olyan visszapattanó hatások elkerülése érdekében, amikor a hatékonyságnövekedés a fogyasztás növekedéséhez vezet;

A digitális kohézió elérése

18. megjegyzi, hogy a digitális készségek és a digitális infrastruktúra kulcsfontosságúak a digitális iránytű összes többi dimenziójának fejlesztéséhez, ezért – annak érdekében, hogy minden polgár naprakész digitális készségekkel és infrastruktúrával rendelkezzen – azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság kötelezze el magát egy a tagállamok együttműködésén alapuló nagyszabású projektekre támaszkodó, célzott, hosszú távú stratégia megvalósítása, valamint az ehhez szükséges erőforrások és koordinációs mechanizmusok biztosítása mellett;

⁽⁸⁾ Az Európa jövőjéről szóló konferencia: Jelentés a végeredményről, 2022. május, 12. ajánlás: Az EU versenyképességének növelése és az egységes piac további elmélyítése, 14. intézkedés, 56. oldal.

⁽⁹⁾ Nyilatkozat az európai digitális jogokról és elvekről, 2022. január 26.

⁽¹⁰⁾ Lásd a RegHub 21st Century Rules for 21st Century Infrastructure – Overcoming obstacles to transport, digital, and green infrastructure deployment (A 21. századi infrastruktúra 21. századi szabályai – a közlekedési, digitális és környezetbarát infrastruktúra kiépítése előtt álló akadályok leküzdése) című jelentését, amely elérhető a következő címen: <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/RegHub%20report%20on%2021%20century%20rules.pdf>

19. ajánlja, hogy a megfelelő digitális készségek kapjanak helyet az egész életen át tartó tanulás keretében megvalósított minden intézkedésben annak érdekében, hogy minden európai polgár élhessen az internethez való hozzáférés általános jogával. Az oktatást ennek kapcsán nemcsak képzésként kell értelmezni, hanem olyan eszközként, amely képessé teszi a polgárokat az aktív részvételre és a reflektív információszerezésre;

20. e tekintetben hangsúlyozza, hogy különös figyelmet kell fordítani a legkiszolgáltatottabb csoportok, például az idősek digitális önrendelkezésének erősítésére, és biztosítani kell, hogy legalább alapvető készségekkel rendelkezzenek, valamint a kevésbé fejlett régiókban élő fiatalok támogatására is, mivel a digitális szakadék és a megfelelő online oktatáshoz való hozzáférés számos régióban tapasztalható hiánya miatt a válság az ő oktatási teljesítményüket érintette a leginkább. Az uniós politikáknak nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a regionális különbségekre – különösen a kevésbé fejlett régiókra – az oktatási költségvetésnek az elmúlt évekhez hasonló oktatási válsághelyzetre való reagálás céljából történő elosztása során. A digitális oktatási tartalmaknak a nemzeti kisebbségekhez tartozó gyermekek lehetőségeit is magukban kell foglalniuk, biztosítva az egyenlőséget a különféle társadalmi háttérrel rendelkezők számára;

21. hangsúlyozza, hogy a digitális készségeknek a lakosság valamennyi rétege számára elengedhetetlen része, hogy megfelelő médiaműveltséggel is rendelkezzenek ahhoz, hogy felmérjék az információk komolyságát, különösen az egészségügy, a pénzügyek és az aktuális ügyek területén. Ez különösen igaz az olyan jelenségek terjedése miatt, mint az álhírek és a gyűlöletbeszéd;

22. az európai digitális jogokról és elvekről nemrégiben kiadott nyilatkozat nyomán követéseként javasolja, hogy az Európai Bizottság hozzon létre átfogó keretet, jogi aktusokat és eszközöket az európai digitális jogok érvényesítésére és az európai polgárokkal való szorosabb együttműködés előmozdítására, biztosítandó, hogy a digitális elvek mindenkire vonatkozzanak és megfeleljenek a társadalmi igényeknek. Meg kell fontolni a 2000-ben létrehozott Európai Unió Alapjogi Chartájának felülvizsgálatát, figyelembe véve az újonnan kihirdetett digitális jogokat;

23. üdvözli azt az Európa jövőjéről szóló konferencián előterjesztett ajánlást, hogy az internethez való egyenlő hozzáférést minden európai polgár alapvető jogaként rögzítsék. E tekintetben kulcsfontosságú, hogy szuverén és reziliens uniós digitális infrastruktúrán keresztül megbízható hozzáférés legyen biztosított az internethez és a digitális szolgáltatásokhoz. Intézkedéseket kell hozni, amelyek biztosítják a tisztességes és nyílt versenyt, továbbá kiküszöbölik a monopóliumokat és a piaci erőfölénnyel való általános visszaélést, a vevőfogvatartást, az adatkoncentrációt, valamint az infrastruktúra és a szolgáltatások tekintetében a harmadik országtól való függést;

24. az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületének a nemzeti szabályozó hatóságok számára megfogalmazott ajánlásaival⁽¹¹⁾ összhangban javasolja, hogy a széles sávú hálózatok távoli területeken való kiépítésével kapcsolatos költségek csökkentése érdekében mozgósítsák elő az infrastruktúra megosztását (a távközlési szolgáltatók és más szolgáltatók, például villamosenergia-szolgáltatók, vasutak stb. között);

25. rámutat, hogy számos régió jó tapasztalatokat szerzett a köz- és magánszféra közötti partnerséggel mind a digitális infrastruktúra kiépítése, mind a digitális szakadék csökkentése terén; hangsúlyozza továbbá a regionális digitális központok szerepét a digitalizáció megvalósításában;

26. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak ki kell használniuk a decentralizált munkavégzés nyújtotta lehetőségeket azért, hogy előmozdítsák a vidéki térségekben, a szigeteken, a hegyvidéki régiókban és a nagyon alacsony népsűrűségű és szórványosan lakott térségekben folytatott életvitelt és kihasználhatóvá teszik annak előnyeit, ami környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból fenntarthatóbb és megfizethetőbb élethez vezethet, ha a többi alapszükséglet mellett garantált a digitális kohézió is, vagyis ha a kulcsfontosságú digitális szolgáltatások teljeskörűen rendelkezésre állnak;

27. rámutat annak előnyeire, hogy az európai régiók megosztják a legjobb gyakorlatok példáit a fenntartható decentralizált munkavégzésre lehetőséget kínáló politikák tekintetében, biztosítva, hogy a decentralizált munkavégzés a munkahely állandó, a gazdasági, társadalmi és környezeti előnyöket maximalizáló eleme legyen;

⁽¹¹⁾ Iclaves & Esade, *Study on post-COVID measures to close the digital divide*, végleges jelentés, 2021. október.

28. hangsúlyozza a helyi és regionális iskolák, egyetemek, kutatóközpontok, valamint helyi és regionális ökoszisztémák szerepét a digitális innovációs központok résztvevőjeként vagy akár vezetőjeként, mivel ezeket gyakran nem hangolják össze a regionális politikák, ami gyakran vezet az ismeretek és a szellemi kapacitás terén jelentős mértékű veszteséghez; ebben az összefüggésben intézkedéseket kell bevezetni az agyelszívás elkerülésére, amelyben – tisztességes feltételek mellett – a decentralizált munkavégzés a megoldás részét képezheti, különösen a hátrányos helyzetű térségek esetében;

29. hangsúlyozza, hogy a kkv-kat jobban kell támogatni a digitalizációban. Lemaradásban vannak a nagyobb, több erőforrással rendelkező vállalatokhoz képest, és új készségcsoportokat kell kifejleszteniük. Jelentősen csökkenteni kell az uniós (nem csak a digitális vonatkozású) forrásokhoz való hozzáférés adminisztratív terheit a kkv-k és különösen a mikrovállalkozások számára. Az adminisztratív követelményeknek arányosnak kell lenniük a vállalkozás méretével, ugyanakkor biztosítaniuk kell a kkv-tulajdonosokkal szembeni méltányos bánásmódot az uniós pénzeszközök juttatása során ⁽¹²⁾. Az Európai Bizottságnak el kell végeznie a jelenlegi gyakorlatok kkv-tesztjét, és javaslatokat kell előterjesznie a különösen a mikrovállalkozásokra nehezedő adminisztratív terhek csökkentése (pl. ellenőrzési mentességek biztosítása) érdekében;

30. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak a digitális kezdeményezések és különösen a kkv-k részére történő kiutalását szorosan nyomon kell követni, és értékelni kell, hogy a kkv-knak juttatott finanszírozás összege arányos-e a kkv-k nemzeti (és regionális) GDP-hez való hozzájárulásával;

E-kormányzat, digitális reziliencia

31. támogatja, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott jobb koordináció és a bevált gyakorlatok megosztása révén a polgároknak szóló, célzottabb figyelemfelkeltő kampányt mozdítson elő a meglévő uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű e-részvételi platformokról;

32. javasolja, hogy a tagállamok fordítsanak külön forrásokat a köz- és magánszféra közötti partnerségek kiépítésére, figyelemfelkeltő kampányokra és képzésekre annak érdekében, hogy felkészítsék a polgárokat, különösen a fiatalabb generációkat, a vállalkozásokat és a közszektort a számítástechnikai bűnözéssel mint a digitális transzformáció horizontális kérdésével való szembenézésre. Fontos továbbá, hogy a válság utáni támogatási programba belefoglalják a digitális oktatással, a széles sávú internetkapcsolattal, a szükséges berendezések beszerzésével, valamint a tanárok ilyen helyesre irányuló képzésével kapcsolatos beruházásokat. A digitális oktatáson belül megfelelően újra kell gondolni a tartalomkezelést is, figyelembe véve a digitális, online tartalmak használatából eredő esetleges kihívásokat és problémákat;

33. javasolja, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok foglalkozzanak a több országra kiterjedő szabályozás és az interoperabilitás akadályaiival, amelyek gátolják a digitalizált egységes piac teljes körű megvalósítását, és akadályozzák a vállalkozások és a technológiák bővülését Európában. Ezen túlmenően a helyi és regionális önkormányzatoknak meg kell könnyíteniük egy közös modell körvonalazását, például a széles sávú rendszerekkel foglalkozó platformon keresztül;

34. azt ajánlja, hogy a regionális és helyi nyilvános informatikai rendszerek, valamint a nemzeti szintű informatikai rendszerek interoperabilitása képezze minden digitális kezdeményezés kiindulópontját, különösen ott, ahol már léteznek uniós ikt-szabványok vagy közös uniós műszaki előírások. Az interoperabilitásnak mindig együtt kell járnia a megoldások és szolgáltatások technológiasemlegességével, a vevőfogvatartás elkerülése érdekében is; ezenkívül kkv-tesztet kell végezni minden e vállalkozásokra irányuló digitális közszolgáltatás esetében; a helyi és regionális önkormányzatok képviselőinek részt kell venniük a vonatkozó nemzeti szintű bizottságokban, és tanácsadó szerepet kell kapniuk a kulcsfontosságú interoperabilitási kezdeményezésekben;

⁽¹²⁾ A fizetésben nem részesülő kkv-tulajdonosok és egyéb fizetésben nem részesülő természetes személyek közvetlen személyi költségeinek elszámolása a kutatók fizetésének megfelelő fajlagos költségeken alapul (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf)

35. hangsúlyozza a nyílt forráskódú szoftverek hozzáférhetőségének fontosságát, valamint azt, hogy a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról szóló (EU) 2019/1024 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽¹³⁾ meghatározott nagy értékű adatkészletek részét képező nyílt hozzáférésű közadatok hozzáférhetőségét is az uniós polgárok digitális jogának kell tekinteni, amely lehetővé teszi társadalmi szerepvállalásukat; elő kell mozdítani továbbá a civil tudományt is, amellyel összefüggésben uniós szinten fel kell térképezni és megfelelően hasznosítani kell a kulcsfontosságú közösségeket, beleértve többek között a digitális kohézió nyomon követésére szolgáló „helyi” adatok gyűjtését és a kohézió elérésére vonatkozó ajánlásokat;

36. a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályról megfogalmazott közelmúltbeli RB-véleménnyel összhangban ragaszkodik ahhoz, hogy az Európai Bizottság terjessze ki az MI-technológiák hatásvizsgálatát a polgárokra, különösen a kiszolgáltatott csoportokra gyakorolt hatásokra is azáltal, hogy kötelező jelleggel bevonja a helyi és regionális önkormányzatokat és/vagy képviselőiket a konzultációba, valamint szigorúbb átláthatósági és tájékoztatási követelményeket határoz meg a magas kockázatú MI-technológiákra vonatkozóan⁽¹⁴⁾;

Digitális szakadékok figyelése és mérése

37. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság a tagállamokkal, az Eurostattal, a nemzeti statisztikai hivatalokkal és a Közös Kutatóközponttal közösen előmozdítja a meglévő adatok földrajzi bontásának fokozatos, de folyamatos növelését és az információk körének a digitális gazdaság és a digitális társadalom szempontjaira való megfelelő kiterjesztését. A Régiók Európai Bizottsága kulcsfontosságú szereplőként vesz részt a helyi és regionális önkormányzatok adat- és információigényének megfogalmazásában, valamint a digitális érettség mérésére alkalmas eszközök kidolgozásában;

38. javasolja a döntéshozatal háttérét biztosító, a digitális érettséget mérő helyi digitális mutatók szilárd és átfogó rendszerének kidolgozását, amely többek között kritériumként lenne használható a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót szolgáló forrásoknak a közös rendelkezésekről szóló, jelenleg hatályos rendelet értelmében történő meghatározásához;

39. javasolja, hogy az Európai Bizottság és a Régiók Európai Bizottsága működjön együtt egy olyan digitális iránytű megvalósításában, amely konkrétan figyelembe veszi a területi dimenziót. Ez lehetővé tenné, hogy az európai digitalizáció és digitális transzformáció terén elért eredmények értékelésétől elmozduljunk a területek közötti digitális kohézió fejlődésének mérése felé.

Kelt Brüsszelben, 2022. október 12-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közsféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

⁽¹⁴⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A mesterséges intelligenciával kapcsolatos európai megközelítés – A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály (HL C 97., 2022.2.28., 60. o.).